

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

SÖZDE BATI BALKANLAR - YENİ ADANA - 16.11.2021

Hasan Sevilir AŞAN

Ambassador (R)

Blog No: 65
20.11.2021

Yeni Adana (16 Kasım 2021)

Hasan Sevilir AŞAN*

Balkanlar kendi içinde çizgi dışı özellikler taşıyan bir coğrafya olduğu gibi küresel aktörlerin dışarıdan tuhaf entrikalarına da maruz kalan bir bölge.

Batı Balkanlar dedikleri, doğusu olmayan bir sanal bölgesi ve güneyi olmayan bir Kuzey Makedonya ülkesi var.

Avrupanın güney doğu topraklarını oluşturan Balkanların sınırlarını bazı bölge tarihçileri Avrupadaki eski Osmanlı coğrafyası olarak tanımlar. Buna göre Macaristanı da Balkan ülkesi sayanlar yok değil.

Malumlarıdır, Osmanlı Devleti bir Balkan İmparatorluğu olarak serpilip gelişmiş, beş yüzyıldan fazla süren beraberlik, geçen yüzyılın başlarında hazin şekilde sona ermiştir.

Osmanlıdan bağımsızlığını kazanan ülkeler, inişli çıkışlı çalkantılı egemenlik denemeleriyle 2. Dünya Savaşından sonra, Türkiye ve Yunanistan hariç, yaklaşık 50 yıl kadar Doğu Blokuna dâhil olmuştur.

Bölge 1990 küresel siyasi dönüşümünde bölünüp, parçalanarak tek kutuplu yeni düzene, Batıya yönelmiştir.

Balkanlar, sosyalist düzenden kapitalizme geçiş sancılarının da körüklediği etnik

milliyetçilik sarmalı ve iç çekişmeleriyle adeta dış müdahalelere davet çıkaran bir istikrar arayışı sarmalı içinde.

BATI BALKANLAR

Batı Balkanlar, tartışmalı bir coğrafi tanımlamayı oluşturmaktadır. Doğusu yoktur.

Avrupa Birliği ve uluslararası toplumun Yugoslavyanın dağılmasından sonra ortaya çıkan yeni cumhuriyetleri siyasal boyutta adlandırması amacıyla duyulan Batı Balkanlar zamanla siyasi sonuçlar doğuran bir tanımlamaya dönüşmüştür.

AB bekleme odasındaki genç cumhuriyetler, Balkanların Batısı, Batı Balkan Cumhuriyetleri şeklinde başlayıp kısa yoldan Batı Balkanlar olarak tekrarlanıp yerleşmiştir.

Bu bağlamda Batı Balkanlar gerçek bir fiziki bölgeden öte siyasi bir yaklaşımı yansıtmaktadır.

Perspektifli ama henüz üyelik alamamış, devletleşme ve demokratikleşme sürecini tamamlayamamış, istikrarsız ülkeler bütünü olup ABnin arka bahçesinde tam üyelik umudu beklentisi içinde ev ödevlerini eksiksiz yapmaya çalışmaktadır.

GÜNEYDOĞU AVRUPA

Bugün Balkanların yegâne siyasi yapılanmasını Güneydoğu Avrupa İşbirliği Süreci (GDAÜ) oluşturmakta. GDAÜ 13 ülkeyi içermektedir. Beşi AB üyesi, altısı bekleme odasındaki Batı Balkanlar geriye kalan ikisi de Türkiye ve Moldovadır.

Bunlardan Slovenya, Hırvatistan, Yunanistan, Romanya ve Bulgaristan AB üyelikleri çerçevesinde artık Balkanlı değil Avrupadır.

Batı Balkanlar Arnavutluk, Kosova, Makedonya, Sırbistan, Bosna Hersek ve Karadağdır. Aralarından üye olanlar Batı Balkanlılığı terk ederek Avrupa sayılacaktır.

Slovenya ve Hırvatistan, üyelik öncesinden başlayarak Balkan olarak anılmamak için Güney Doğu Avrupa tanımlamasını tercih etmiştir.

TÜRKİYE

AB hanesinde, Türkiye Balkanların doğusu veya Doğu Balkanlar olarak da anılmaya başlanmış olup tek başına coğrafi bir bölgeyi oluşturur görünmektedir.

Bütüncül olmayan Batı Balkanlar yaklaşımı bir anlamda Türkiyenin aksayan AB üyelik perspektifi de göz önüne alındığında Balkanlardan ve hatta Avrupa kıtasından soyutlandığı hissi yaratabilmektedir.

Balkan ülkelerinin tamamı AB coğrafyasına dâhil edildiğinde büyük bölümü Asya Kıtasında yer alan Doğu Balkan Türkiyesi Birlikten daha kolayca dışlanabilecektir.

Bahsi geçen altı cumhuriyetin tamamı AB üyeliğini aldığında sözde Batı Balkanlar adlandırması ortadan kalkarken, bu defa batısı olmayan sanal Doğu Balkanlar yani Türkiye gündeme gelecektir.

Ancak AB içinde yapılan bir çalışmada altı sözde Batı Balkan ülkesinin son 3 yıl içindeki ev ödevi yapma hızına bakıldığında üyelik için 40 ila 70 yıl gerektiği hesaplanmıştır. Bu, bölge halkının çoğunluğunun ülkesinin AB üyeliğini göremeden bu dünyadan göçeceğine işaret etmektedir.

Nitekim AB liderliği şimdiden Türkiyenin AB ile ilişkileri, statüsü ve fonlar bağlamında, devletleşme sürecini tamamlamaya çalışan yeni Balkan cumhuriyetlerinden farklı olduğunu dile getirmektedir. Bu farklılığın yerine göre üyelik açısından hem olumlu hem de olumsuz işaret ve imalar taşıdığı muhakkaktır.

AB bünyesinde Balkan genişlemelerini Türkiyesiz düşünmenin mümkün olmayacağını dile getiren anlayışlar da, siyasal Batı Balkanlar yaklaşımındaki gibi Türkiyeyi Avrupadan koparmayı düşleyenler de mevcuttur.

AB liderliğince de ima edildiği üzere, Türkiye eşiğine yaklaştığımız yol ayrımında kendi istediği kadar Avrupalı olacaktır.

https://yeniadana.net/kose-yazilari/_sozde_bati_balkanlar_-6291.html

* *(E) Büyükelçi*

Yazar hakkında :

1977 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun olmuştur. Dışişleri Bakanlığı'nda 1979 □□□□ yıllarında Personel ve Özlük İşleri Dairesi Başkanlığı'nda Aday İdari Memur olarak görev almış ardından çeşitli yurt içi ve yurt dışı görevlerde bulunmuştur. 1997-1999 yılları arasında Tebriz Başkonsolosu, 1999-2001 yıllarında Personel Daire Başkanı, 2001-2005 yıllarında Melbourne Başkonsolosu, 2005-2009 yılları arasında Balkanlar ve Orta Avrupa Genel Müdür yardımcısı olmuştur. 2009-2013 yılları arasında Arnavutluk büyükelçisi olarak görev yapmıştır. 24 Mayıs 2014 tarihinde Dışişleri Bakanlığı müşavirliğine atanmış olup 2014 yılında Çanakkale Savaşları Yüzüncü Yıl Anma Törenleri Koordinatörü ve G20 Türkiye dönem başkanlığı döneminde ise G20 Liderler Zirvesi Lojistik Görev Gücü Başkanı olarak görev yapmıştır. 30 Ocak 2017 - 4 Ocak 2019 tarihleri arasında Güney Sudan Büyükelçisi olarak görev ifa etmiştir.

ŞAN, Hasan Serdar. 2026. "SÖZDE BATI BALKANLAR YENİ ADANA-16.11.2021." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Blog, No 2021 / 65, Kasım 20. Erişim Kasım 20, 2026. https://www.avim.org.tr/Blog/SOZDE-BATI-BALKANLAR-YENI-ADANA-16-11-2021

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır